



**Karolinska
Institutet**

IKT - stöd till anhöriga till äldre närstående

Aileen Bergström
Adjunkt, Leg. Arbetsterapeut, PhD
Karolinska Institutet
aileen.bergstrom@ki.se



Aktuellt ämne:

*”Stödet till anhöriga behöver öka
omgående, varför inte genom statligt
stöd till ett **digitalt** anhörigcentrum med
expertstöd?”*

Ohlsson, B. et al., DN. Debatt. Söndag, 27 augusti, 2017 (sid 6)

Varför är det viktigt att studera?

- Växande antal äldre samt anhöriga, anhöriga som en resurs
- Begränsade resurser
- Socialtjänstlagen: Kommunerna skyldig att erbjuda stöd till anhöriga
- Behov av att utveckla och implementera effektiva och tillgängliga interventioner för att stödja anhöriga
- Teknologins potential

Vad är IKT?

Informations- och kommunikationsteknik (IKT) är den del av informationsteknik som bygger på kommunikation mellan människor.

- Datorn (internet, e-post, sociala medier)
- Telefon

<https://sv.wikipedia.org/wiki/Informationsteknik>





**Karolinska
Institutet**



Linnéuniversitetet Kalmar
Växjö



Har IKT- stöd till anhöriga till äldre
närstående någon effekt?

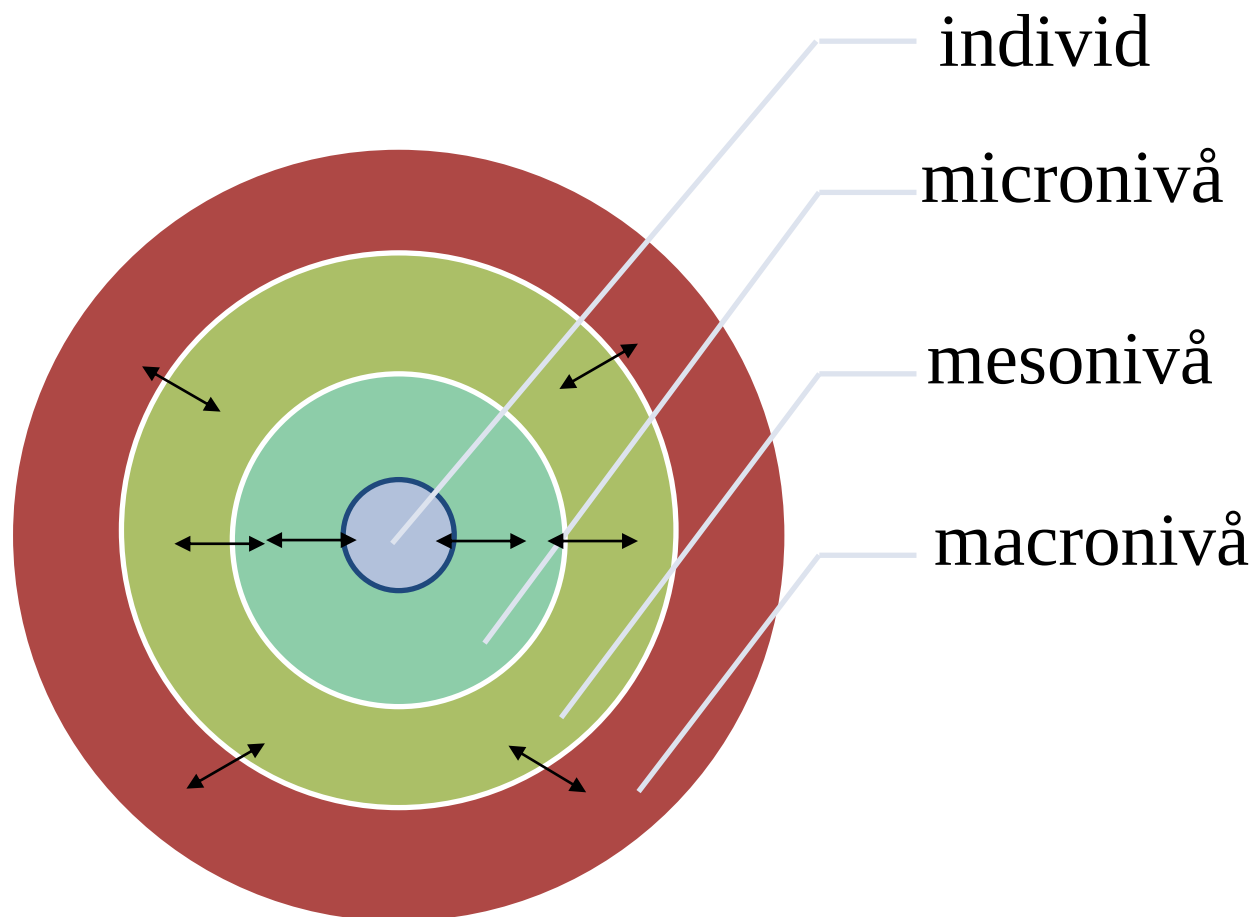
Vad tror ni?



Har IKT- stöd till anhöriga till äldre
närstående någon effekt?

Tjaaaaa...
Det beror på!

Komplexitet av IKT stöd till Anhöriga- (baserad på Bonfenbrenns Ecological systems teori)



FOKUS

på olika faktorer som kan ev. påverka resultaten
av IKT- stöd, tjänster och/eller produkter till
anhöriga till äldre närstående

Det är en komplex fråga men svaret ska
vara.....

Det är en komplex fråga men svaret ska
vara.....

EVIDENSBASERAT!



Review Article

An integrative review of information and communication technology based support interventions for carers of home dwelling older people

Aileen L. Bergström^{a,*} and Elizabeth Hanson^b

^aKarolinska Institutet, Huddinge, Sweden

^bSwedish Family Care Competence Centre, Professor Health Care Sciences, Linnaeus University, Kalmar, Sweden

Abstract.

BACKGROUND: A growing number of studies of informal carers of older people reveal positive results concerning support via Information and Communication Technologies (ICT). Systematic examination of factors that have a potential impact on carer outcomes are needed to inform future research.

OBJECTIVE: To explore studies concerning ICT support of adult carers of older people and to identify study characteristics that have a potential impact on carer outcomes.

METHODS: This integrative review includes 123 studies published since 2005. Fundamental questions for designing sensitive support interventions; '*who, what, and how*' were applied to a synthesis of the results.

RESULTS: Identified characteristics from the studies responding to the *who* question included variables of the carers, such as their relationship with the care recipient or their ethnicity. Characteristics related to the *what* question related to the types of interventions, and the *how* question concerned the different services or programs offered, the idiosyncratic needs of the carers, and the types of technologies used.

CONCLUSION: Results are discussed according to micro, meso and macro levels of analysis. This extensive review can inform future studies and highlight the evidence in the area for decision makers, practitioners and/or NGOs working with innovative forms of support for carers of older people.

Keywords: Adult, aged, family caregivers, internet, review, social support, technology

VEM?

VAD?

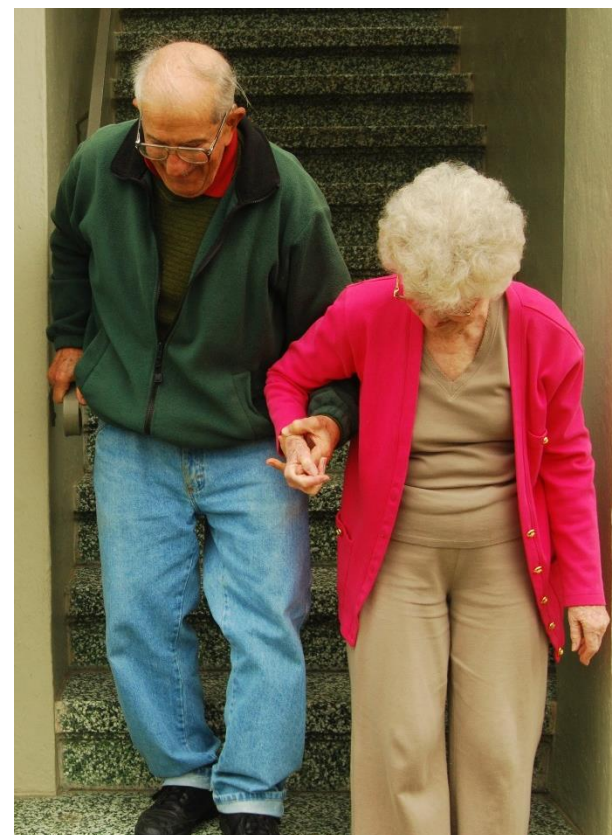
HUR?



VEM?

Anhöriga

Närstående

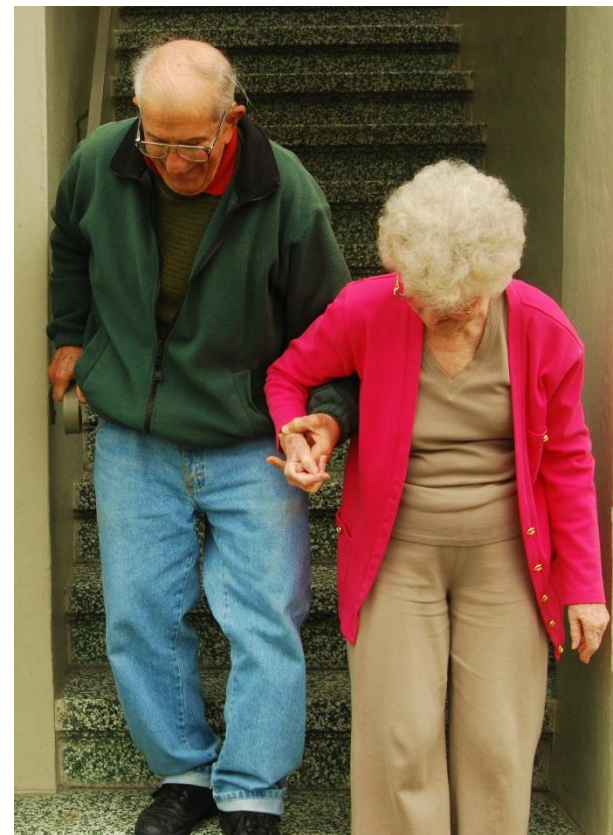


VEM?

Anhöriga

kön
förhållande
sysselsättning
bakgrund

Närstående



Exempel på en studie:

- Kanada
- Kinesiska/Kanadensiska anhöriga till personer med Alzheimer (de flesta anhöriga var vuxna barn)
- Stödinsatser via internet: (6 månader), e-mail kontakter med terapeuter samt tillgång till en webbportal (Kinesiska och Engelska)

Utvärdering: Intervju samt enkäter för och efter interventionen till de 28 deltagarna

Resultat: Inga signifikanta skillnader efter interventionen jämfört med innan vad gäller anhörigbörda .

Men personer som ofta använde webbtjänsten hade en förbättring när det gäller upplevd börda. De som använde webbtjänsten mest uppfattade sig själva som om de hade sämre kompetens för att vara en anhörig. Yngre personer uppfattade sig själva som om de hade en lägre kompetens.

Chiu, T., Marziali, E., Colantonio, A., Carswell, A., Gruneir, M., Tang, M., & Eysenbach, G. (2009). Internet-Based Caregiver Support for Chinese Canadians Taking Care of a Family Member with Alzheimer Disease and Related Dementia. *Canadian Journal on Aging*, 28(4), 323-336.

VEM?

Anhöriga
kön
förhållande
bakgrund

Närstående
diagnos



Parperspektiv



Exempel på en studie:

- USA
- Syftet var att minska depression hos anhöriga och deras närstående med stroke. (samtliga hade depression innan studien), men interventionen var riktad åt anhöriga.
- 38 par slumpmässigt placerade i en kontroll- eller interventionsgrupp. Interventionsgruppen fick tillgång till en webbplattform med t.ex. information och videofilmer, e-mejl kontakt, chat-site och plats att lämna meddelande. Interventionen varade 11 veckor.
- Mätningar var innan och efter interventionen, och 1 månad efter programmets avslut
- **Resultatet:** Signifikant förbättring av anhörigas depression i interventionsgruppen. Tendens till en förbättring för närstående.
- **Långtidseffekt?**

Smith, G. C., Egbert, N., Dellman-Jenkins, M., Nanna, K., & Palmieri, P. A. (2012). Reducing depression in stroke survivors and their informal caregivers: A randomized clinical trial of a web-based intervention. *REHABILITATION PSYCHOLOGY*, 57(3), 196-206.

VAD?

Vad är det för problem?

Vad är det för behov?

Vad är det för intervention?

Vad är det för resultat man mäter?



VAD?

Vad är det för problem?

Vad är det för behov?

Vad är det för intervention?

Vad är det för resultat man mäter?

Depression

Anhörig-börda, stress

Livskvalité, livstillfredsställelse

Förmåga att handskas med problem

Ens tro på sin egen förmåga

Kunskap om samhällets tjänster



Exempel på en studie:

USA

Ett webbaserat stöd program inom företagshälsovård för arbetande anhöriga. De flesta vuxna barn och ny i rollen som anhörig < 1 år.

Syftet: att handskas med stress och känslor och få information om diverse resurser.

Programmet innehåller text, filmer, övningar samt diskussionsforum med andra och en hjälpperson. Programmets längd = 6 veckor, 25 anhöriga per grupp,

Mätningar innan, efter, och 6 månader efter programmets avslut men enbart 31% deltog i utvärderingen.

Positiva resultat efter 6 månader vad gäller minskad stress på jobbet, anhörig-kompetens, och ens tro på sin egen förmåga.

Kuhn, D., Hollinger-Smith, L., Presser, J., Civian, J., & Batsch, N. (2008). Powerful Tools for Caregivers Online: An Innovative Approach to Support Employees. *Journal of Workplace Behavioral Health*, 23(1-2), 51-69. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/15555240802188630>

VAD?

Vad är det för problem?

Vad är det för behov?

Vad är det för intervention?

Vad är det för resultat man mäter?



Interventioner – den aktiva substansen?

- Psykosociala interventioner - samtal, stöd, råd
- Psykologiska interventioner - terapi /rådgivning
- Socialt stöd
- Utbildning och information
- Hälsofrämjande

Exempel på en studie:

- Från Irland
- Kvalitativ intervjustudie
- 14 anhöriga (gifta) till personer med demenssjukdomar
- Telefonstöd (med internet) (“voice over internet service”)
- Anhöriga använde sig av telefonen och kunde tacka ja eller nej till att delta.
- Samtalen var 2x/vecka, 30 min/per tillfälle, under 6 veckor.
- Informationsföreläsning om ca 3-5 minuter
- Ämnet var baserat på tidigare intervjuer med gruppen och handlade om sjukdomen, minnesproblematik, hjälpmedel, vikten av att vara aktiv, säkerhet, OSV.
- Diskussion tillsammans via telefonen efter föreläsning.
- Resultat: Bra information och lätt att använda – svårt att hitta rätt på nätet.

McHugh, J. E., Wherton, J. P., Prendergast, D. K., & Lawlor, B. A. (2012). Teleconferencing as a Source of Social Support for Older Spousal Caregivers: Initial Explorations and Recommendations for Future Research. *American Journal of Alzheimer's Disease & Other Dementias*, 27(6), 381-387. doi: 10.1177/1533317512453491

VAD?

Vad är det för problem?

Vad är det för behov?

Vad är det för intervention?

Vad är det för resultat man mäter?



Vad har du eller de anhöriga du jobbar med för behov?



Vad är det för behov anhörig har?

Individualiserade insatser! t.ex.

- Balans i vardagen
- Sociala kontakter
- Minska stress
- Öka själv-förtroende
- Öka motivation
- Information
- Uppmuntran



Exempel på en studie:

Sverige

Kvalitativ intervjustudie

Syftet: att identifiera anhörigas syn på användning och information angående produkter, teknologi och web-baserade tjänster.

10 personer intervjuades, varav 7 kvinnor, (53-83 år) samboende med en närstående.

Resultat: De upplevde:

- att teknologi, produkter och web-baserade tjänster var nödvändiga för ett aktivt liv
- att teknologin både underlättar och försvåra
- bristande information angående olika produkter, teknologi, och tjänster
- ingen stor intresse av web-baserade tjänster
- bristande kompetens vad gäller hur man använder teknologin men viktig med information.

Edlund, C., & Bjorklund, A. (2011). Family caregivers' conceptions of usage of and information on products, technology and Web-based services. *TECHNOLOGY AND DISABILITY*, 23(4), 205-214.

HUR? IKT



Karolinska
Institutet



HUR?

IKT för olika ändamål:



Karolinska
Institutet



HUR?

IKT för olika ändamål:

- som stödjer oberoende boende, t.ex. larm, sensorer
- **Information-/utbildning eller terapi via internet och telefon**
- **stöd till sociala kontakter**
- som stödjer vård



HUR?

IKT

- Web/internetbaserad/Sociala medier/e-mejl
- Telefoni (vanliga, konferenstelefoni, videotelefoni)



HUR?

IKT

- Webb/internetbaserad/Sociala medier/e-mejl
- Telefoni (vanliga, konferenstelefoni, videotelefoni)
- Ny introducerad teknologi eller befintlig



HUR?

IKT

- Web/internetbaserad/Sociala medier/e-mejl
- Telefoni (vanliga, konferenstelefoni, videotelefoni)
- Ny introducerad teknologi eller befintlig
- Grupper /individuellt
- Synkront eller a-synkront



Exempel på en studie:

USA

73 Anhöriga till personer med stroke deltog i en web-baserad intervention "Caring Web". De flesta var nybörjare vad gällde internet.

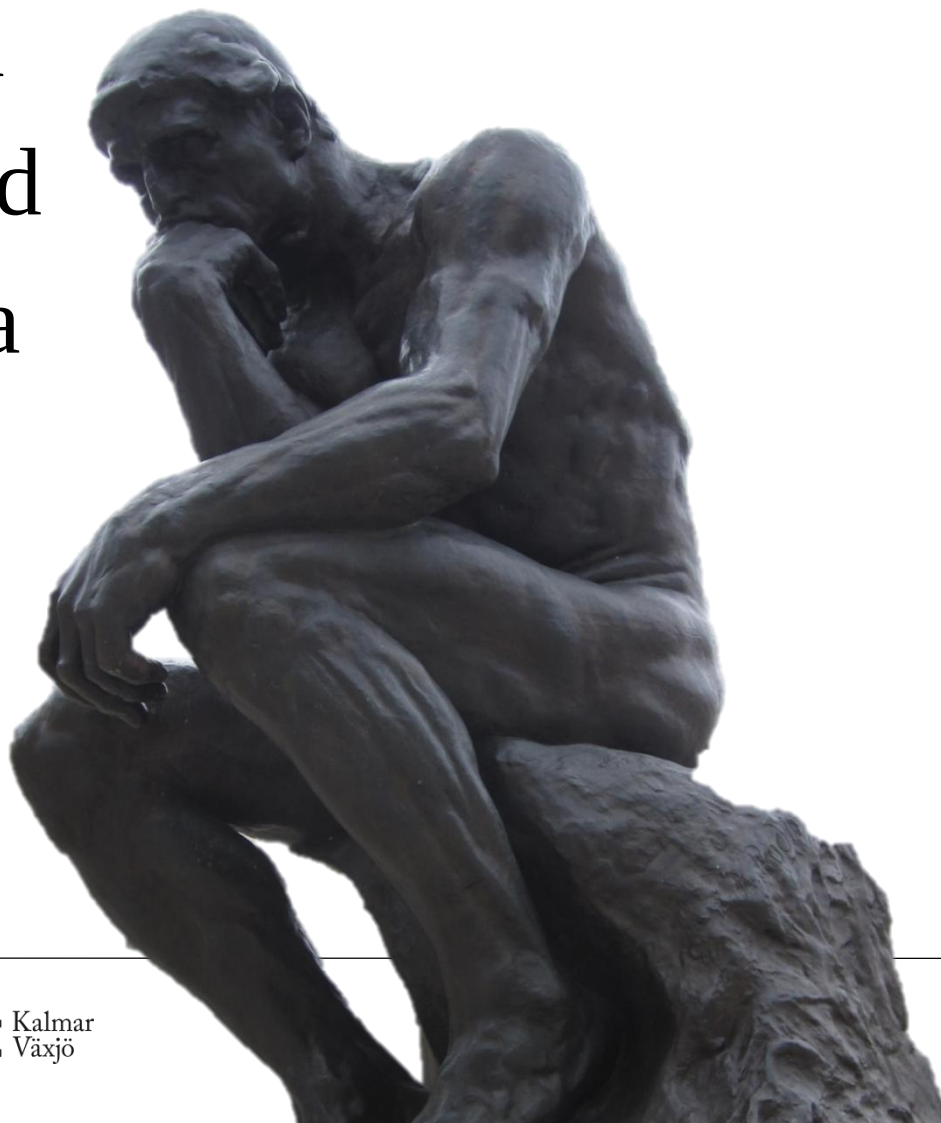
Programmets innehåll länkade till webbsiter (stroke, bl.a.), information och råd, e-mejl till ett rehab team, och e-mejl till gruppen.

Anhöriga använde sig av programmet 1-2 timmar i veckan i snitts

Resultat: Inga signifikanta skillnader vad gäller depression eller livstillfredsställelse mellan interventions- och kontrollgruppen (3, 6, 9, & 12 månader efter). Men efter 1 år använde personer med stroke i interventionsgruppen mindre sjukhusvård och hade färre inläggningar på vårdhem jämfört med kontrollgruppen.

Pierce, L. L., Steiner, V. L., Khuder, S. A., Govoni, A. L., & Horn, L. J. (2009). The effect of a Web-based stroke intervention on carers' well-being and survivors' use of healthcare services. *Disability & Rehabilitation*, 31(20), 1676-1684. doi: 10.1080/09638280902751972

Vad behöver du eller de anhöriga du
jobbar med ta
hänsyn till vad
gäller stöd via
IKT?





**Karolinska
Institutet**

Hur ska man tänka?



Hur ska man tänka?



Hur ska man tänka?



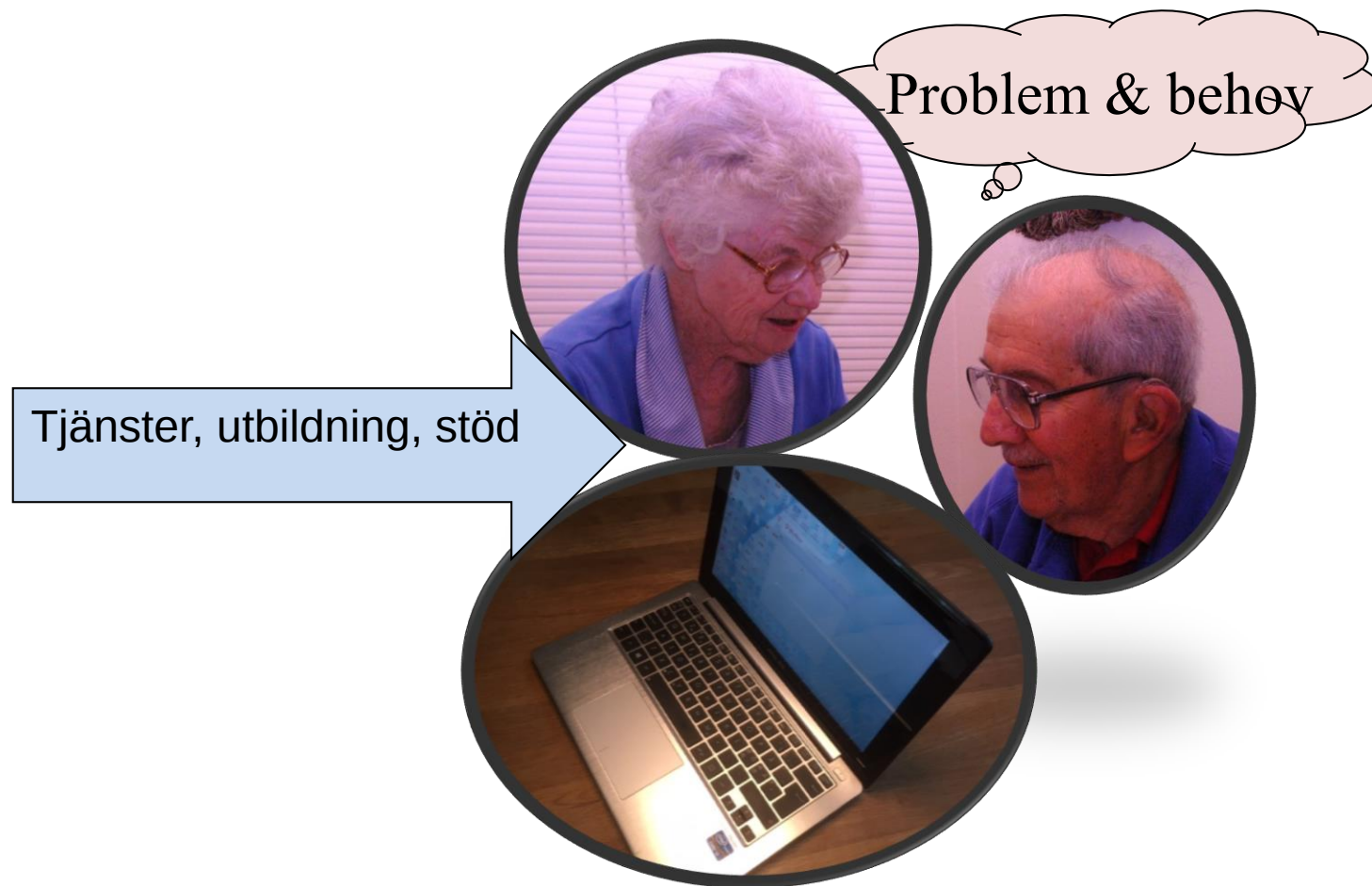
Hur ska man tänka?



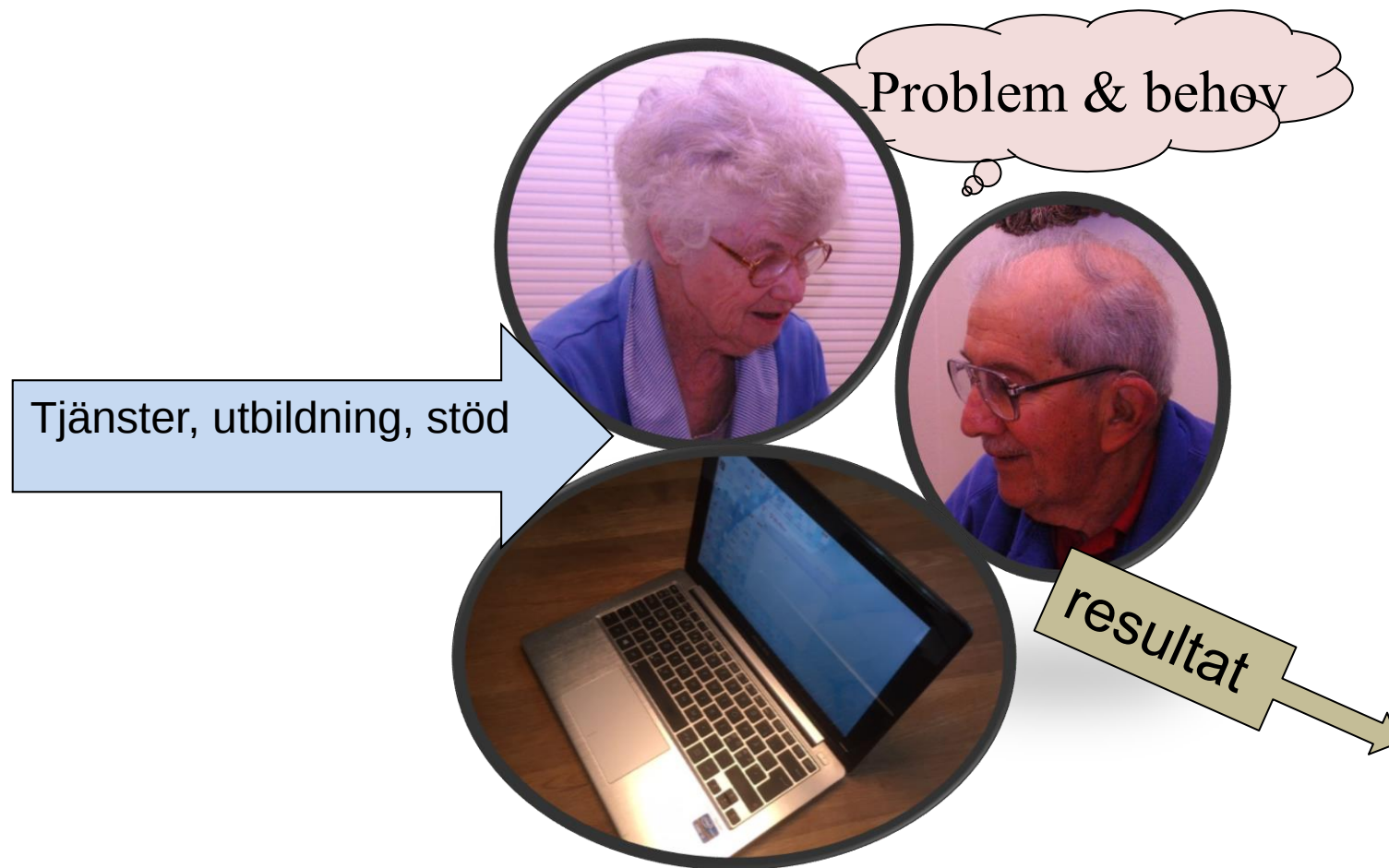
Hur ska man tänka?



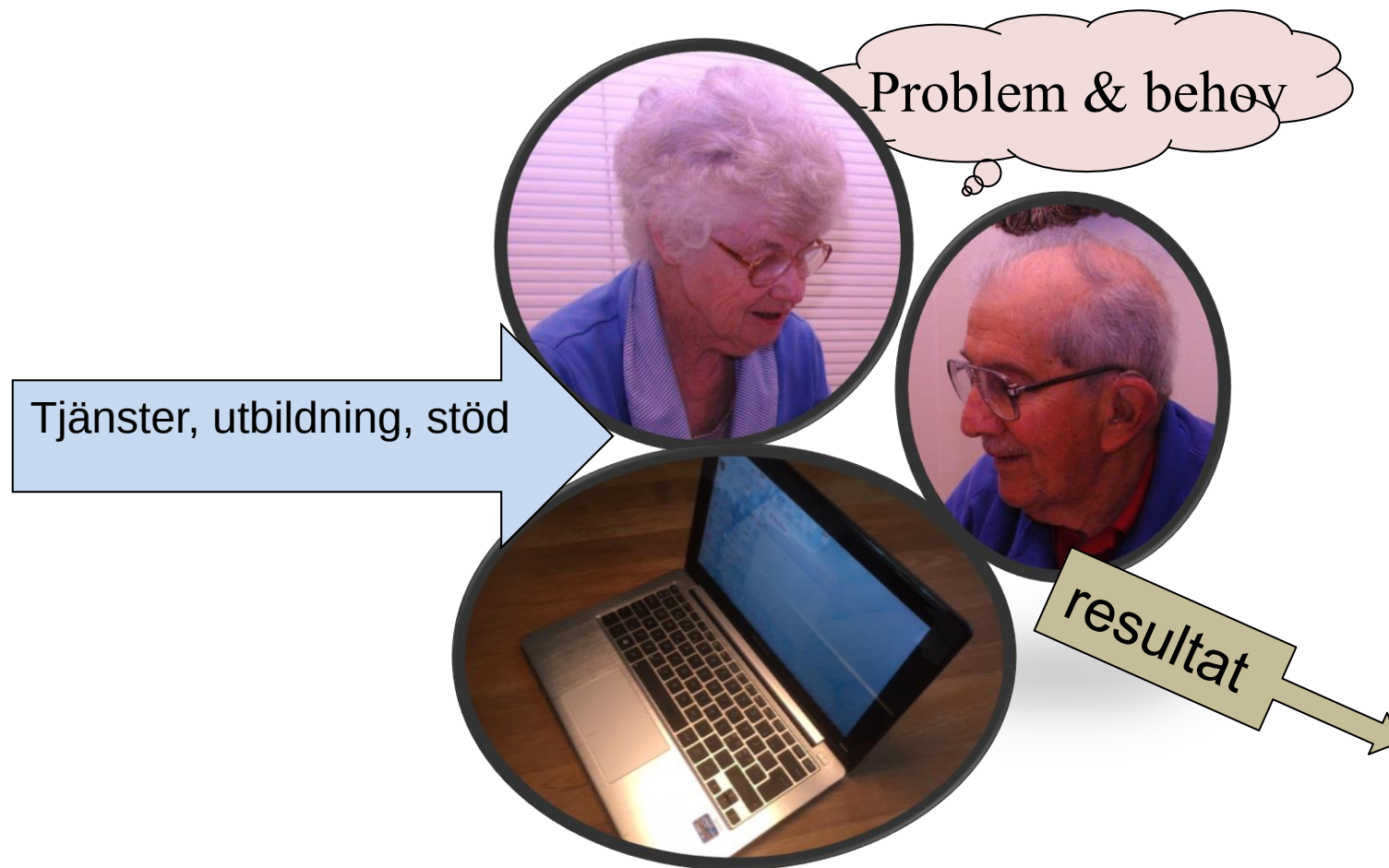
Hur ska man tänka?



Hur ska man tänka?



Hur ska man tänka? ALLT ska passa ihop!



REFERENS:

Bergström, A. L., & Hanson, E. (2017). An integrative review of information and communication technology based support interventions for carers of home dwelling older people. *Technology and Disability*, 29, 1-14.
doi:10.3233/TAD-160158

Sök på google scholar:

Bergström AND Hanson AND 2017 AND technology

TACK!

Frågor?

